

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON VUODEN 2025 TILINPÄÄTÖKSEN VAHVISTAMINEN

Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) tehtävänä on turvata ja täydentää maatilatalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen investointien rahoitusta sekä edistää niiden kehittämistä tarkoittavaa toimintaa. Maatilatalouden kehittämisrahastosta annetun lain (657/1966, jäljempänä Makera -laki) mukaan rahasto on maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Ruokavirasto hoitaa rahaston kirjanpitoa ja maksuliikennettä.

Rahaston varoja voidaan Makera -lain 3 §:n mukaan käyttää maatilatalouden rakenteen parantamiseen, maaseutuelinkeinojen edistämiseen, maaseudun elinolosuhteiden ja toimeentulomahdollisuuksien parantamiseen sekä näiden toimenpiteiden kehittämisen edistämiseen. Varoja voidaan käyttää myös pakkohuutokaupalla myytyjen tilojen ja alueiden lunastamiseen valtiolle sekä tilojen ja alueiden valtiolle hankkimiseen valtion saamisen turvaamiseksi joko velkajärjestelyjen yhteydessä tai muuten.

Rahaston varat koostuvat sen toiminnasta kertyvistä tai lahjoituksina saaduista ja valtion talousarviossa rahastoon siirrettävistä varoista. Makeran toiminnasta kertyviä varoja ovat muun muassa myönnettyjen lainojen ja myytyjen tilojen myyntihintojen velkaosuuksien korot ja lyhennykset sekä edelliseltä vuodelta sitomatta jääneet varat.

Makeraan kertyi tuloja kertomusvuonna 111,06 miljoonaa euroa, kun tuloihin lasketaan mukaan edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat (105,45 miljoonaa euroa). Muista tulonlähteistä merkittävimpiä ovat tilojen myyntihintojen korot ja lyhennykset (1,97 miljoonaa euroa) sekä lainasaamisten lyhennykset ja korot (2,35 miljoonaa euroa). Vuonna 2025 ei tehty määrärahasiirtoja valtion talousarviosta. Vuonna 2024 tuloja kertyi 121,30 miljoonaa euroa.

Makeran varoja sidottiin kertomusvuonna yhteensä 19,36 miljoonaa euroa (15,84 miljoonaa euroa vuonna 2024). Pääosa menoista, 16,94 miljoonaa euroa (13,54 miljoonaa euroa vuonna 2024), aiheutui kulutusmenoista, joissa suurin erä oli myönnettyt avustukset ja toiseksi suurin erä vakuustoiminnan menot. Sijoitusmenojen osuudeksi jäi 2,42 miljoonaa euroa (2,30 miljoonaa euroa vuonna 2024).

Maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007, jäljempänä rakennetukilaki) mukaisesti maatilajen energiatuotantoon liittyviin investointeihin oli varattu yhteensä 9,60 miljoonaa euroa vuonna 2025. Kyseisestä rahoituksesta maatalouden energiainvestointeihin myönnettiin 8,38 miljoonaa euroa.

Rakennetukilain mukaisia valtioneuvoston takauksia myönnettiin noin 10,4 miljoonan euron lainapääomalle (vuonna 2024 noin 7,7 miljoonan euron lainapääomalle). Vuonna 2025 valtioneuvoston takaus oli mahdollista myöntää enintään 20 miljoonan euron lainapääomalle. Valtion takaama lainamäärä väheni 69,12 miljoonaa euroon (70,19 miljoonaa euroa vuonna 2024). Maatalouden rakennetuista annetun lain mukaisen valtioneuvoston takauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 240 miljoonaa euroa.

Vuoden 2025 lopussa valtion takaama lainamäärä tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa oleville maatalousyrittäjille oli yhteensä 1,27 miljoonaa euroa (laki 922/2016 takauksia 0,02 miljoonaa euroa ja laki 232/2019 takauksia 1,25 miljoonaa euroa). Vuoden 2024 lopussa lainamäärä oli 8,68 miljoonaa euroa.

Valtiontakauksista mahdollisesti aiheutuvat menot maksetaan Makeran varoista. Vuonna 2025 takauksista aiheutui 0,73 miljoonaa euroa tappioita (1,45 miljoonaa euroa vuonna 2024). Kehittämisrahaston menetykset vastuiden toteutumisesta kasvoivat tilikausina 2020–2022, mutta tilikaudesta 2023 lähtien menetykset ovat vähentyneet.

Tilinpäätöslaskelmien mukaan Makeran kulujäämä tilikaudella 1.1.–31.12.2025 oli 17 033 564,14 euroa. Taseen loppusumma tilikauden päättyessä 31.12.2025 oli 304 317 997,72 euroa. Tilikauden 1.1.–31.12.2024 kulujäämä oli 47 233 891,68 euroa ja taseen loppusumma 31.12.2024 oli 319 189 384,67 euroa.

Maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunnan tehtävänä on muun muassa hyväksyä ja allekirjoittaa rahaston tilinpäätös. Johtokunta on 26.2.2026 hyväksynyt rahaston toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen. Tilinpäätös on tarkastettu ja tilintarkastajat ovat puoltaneet sen hyväksymistä 9.3.2026.

Ehdotetaan, että maa- ja metsätalousministeriö voisi vahvistaa maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen asian oltua valmistelevasti käsiteltävänä valtioneuvoston raha-asiainvaliokunnassa.